

DKS-583-15(2)/2005

PROTOKÓŁ KONTROLI

w Ministerstwie Finansów

ul. Świętokrzyska 12, 00-916 Warszawa

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 29 pkt 1 i 7 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (tekst jedn. Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199) oraz na podstawie § 6 ust. 1 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów (Dz. U. Nr 146, poz. 1414).

Kontrolę przeprowadziła Regina Małgorzata Sokołowska – główny specjalista w Departamencie Kontroli Skarg i Wniosków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, w okresie od dnia 2 czerwca 2005 r. do dnia 14 czerwca 2005 r., na podstawie upoważnienia do kontroli nr 33/2005 z dnia 1 czerwca 2005 r. (akta kontroli str.1-2) wydanego i podpisanego przez Dyrektora Departamentu Kontroli, Skarg i Wniosków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Kiejstuta R. Szymańskiego.

Tematem kontroli było składanie przez fundacje Ministrowi Finansów, jako właściwemu ministrowi ze względu na zakres jego działania oraz cele fundacji, sprawozdań z ich działalności za 2003 rok oraz realizacja zadań wynikających z nadzoru nad fundacjami.

Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2004 r. do dnia 14 czerwca 2005 r.

I. INFORMACJE WSTĘPNE

W toku przeprowadzonej kontroli dokonano następujących ustaleń:

Ministrem Finansów od dnia 21 lipca 2004 r. jest Mirosław Gronicki. W okresie od dnia 16 czerwca 2003 r. do dnia 21 lipca 2004 r. był Andrzej Raczko. W okresie od dnia 6 lipca 2002 r. do dnia 16 czerwca 2003 r. był Grzegorz Kołodko. (Akta kontroli str. 9-10).

Sef

Dyrektorem Generalnym Ministerstwa Finansów jest od dnia 29 czerwca 2001 r. Sławomir Żałobka. Zastępcą Dyrektora Generalnego od dnia 20 lutego 2004 r. jest Jerzy Indra, a w okresie od dnia 3 lutego 2003 do dnia 22 stycznia 2004 r. była Elżbieta Suchocka-Roguska. (akta kontroli str. 3-4).

Pełniącym obowiązki Dyrektora Departamentu Budżetu Resortu i Spraw Majątkowych w Ministerstwie Finansów (zwanym dalej Departamentem BR) jest od dnia 1 sierpnia 2001 r. Grzegorz Borowiec.

Pełniącym obowiązki Zastępcy Dyrektora Departamentu BR w Ministerstwie Finansów jest od dnia 9 października 2001 r. Mariusz Kuźma.

Naczelnikiem Wydziału Spraw Majątkowych Departamentu BR w Ministerstwie Finansów jest od dnia 10 sierpnia 2001 r. Jacek Szustek. (Akta kontroli str. 9-10).

Dyrektorem Departamentu Polityki Zagranicznej w Ministerstwie Finansów (zwanym dalej Departamentem PZ) od dnia 15 października 1997 r. jest Jacek Tomorowicz. Zastępcą Dyrektora Departamentu PZ od dnia 1 maja 1992 jest Janusz Wesołowski. (Akta kontroli str. 263-264). Naczelnikiem Wydziału ds. Współpracy Dwustronnej Departamentu PZ od dnia 20 listopada 2001 r. jest Krzysztof Kordaś. (Akta kontroli 5-6).

Do akt kontroli włączono pisma kontrolujących, dotyczące kwestii podejmowanych w trakcie kontroli str. 439-444.

II. USTALENIA KONTROLI

- 1. Wewnętrzne uregulowania dotyczące realizacji zadań nałożonych ustawą z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (tekst jednolity Dz. U. z 1991 r. Nr 46, poz. 203 ze zm.), w tym jakim komórkom organizacyjnym Ministerstwa Finansów przypisano w regulaminie wewnętrznym zadanie analizy sprawozdań fundacji**

W okresie od dnia 10 października 2002 r. do 1 czerwca 2005 r. regulamin organizacyjny Ministerstwa Finansów był dwukrotnie zmieniany:

1. W Zarządzeniu Nr 21 Ministra Finansów z dnia 10 października 2002 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Finansów określono, iż do zadań:

- Departamentu BR należy m. in. w sprawach – *prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem przez Ministra Finansów obowiązków i uprawnień ministra właściwego dla fundacji.*
 - Departamentu PZ należy m. in. *nadzorowanie w zakresie właściwym dla Ministra Finansów, spraw Kanadyjsko-Polskiej Fundacji.*
2. W Zarządzeniu Nr 6 Ministra Finansów z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Finansów określono, iż do zadań:
- Departamentu BR należy w sprawach majątkowych m. in. – *prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem przez Ministra Finansów obowiązków i uprawnień ministra właściwego dla fundacji.*
 - Departamentu PZ należy m. in. *nadzorowanie w zakresie właściwym dla Ministra Finansów, spraw Kanadyjsko-Polskiej Fundacji.*
3. W Zarządzeniu Nr 2 Ministra Finansów z dnia 21 stycznia 2005 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Finansów określono, iż do zadań:
- Departamentu BR należy w sprawach majątkowych m. in. – *prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem przez Ministra Finansów obowiązków i uprawnień jako ministra właściwego ze względu na cel fundacji.*
 - Departamentu PZ należy m. in. *nadzorowanie w zakresie właściwym dla Ministra Finansów, spraw Polskiej Fundacji Przedsiębiorczości, będącej następcą prawnym Kanadyjsko-Polskiej Fundacji Przedsiębiorczości.*

(Wyciągi z regulaminu organizacyjnego Ministra Finansów dotyczące ww. zadań Departamentów i statut Ministerstwa Finansów stanowią akta kontroli str. 359-394).

1.1. Zarządzenia Dyrektora Departamentu BR

Zarządzeniem nr 1 /BR.03 Dyrektora Departamentu BR z dnia 11 marca 2003 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu organizacyjnego Departamentu Budżetu Resortu i Spraw Majątkowych określono w § 7 pkt 8, iż *Do zakresu działania Wydziału Spraw Majątkowych (BR 5) należy m. in. prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem przez Ministra Finansów obowiązków i uprawnień ministra właściwego dla fundacji, a następnie zmienionym kolejno:*

- Zarządzeniem nr 5/BR/04 z dnia 3 grudnia 2004 r. w § 7 pkt 8 zapisano, iż *do zakresu działania Wydziału Spraw Majątkowych (BR 5) należy udział w kształtowaniu polityki majątkowej Ministra Finansów, a w szczególności m. in. prowadzenie spraw związanych*

z wykonywaniem przez Ministra Finansów obowiązków i uprawnień ministra właściwego dla fundacji;

- Zarządzeniem nr 1 /BR/03 z dnia 16 lutego 2005 r. w § 6 pkt 6 określono, iż *do zakresu działania Wydziału Spraw Majątkowych (BR 5) należy udział w kształtowaniu polityki majątkowej Ministra Finansów, a w szczególności m. in. prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem przez Ministra Finansów obowiązków i uprawnień ministra właściwego ze względu na cel fundacji.*

Powyższe Zarządzenia Dyrektora Departamentu BR w sprawie wprowadzenia regulaminu organizacyjnego Departamentu BR zostały zatwierdzone przez Sławomira Żalobkę, Dyrektora Generalnego Ministerstwa Finansów. (Akta kontroli str. 317-358).

1.2. Zakresy zadań i obowiązków osób z Departamentu Budżetu Resortu i Spraw Majątkowych zajmujących się sprawozdaniem z działalności fundacji

W załączniku do Zarządzenia nr 1 /BR/03 z dnia 16 lutego 2005 r. Dyrektora Departamentu BR w sprawie wprowadzenia regulaminu organizacyjnego Departamentu Budżetu Resortu i Spraw Majątkowych określono w rozdziale 3 § 13 m. in. , iż /.../ Dyrektor Departamentu podejmuje decyzje w sprawach osobowych oraz określa zakresy czynności pracowników Departamentu. /.../ (akta kontroli str. 324)

W zakresach obowiązków i odpowiedzialności dwóch pracowników Departamentu BR: Magdaleny Soszyńskiej specjalisty - zakres obowiązków z dnia 30 lipca 2003 r. - oraz Rafała Bystrzyckiego, specjalisty - zakresy obowiązków z dnia 30 lipca 2003 r. oraz z dnia 23 lutego 2005 r. – nie wskazano wydziałów, w których są zatrudnieni. W dokumentach tych zawarto między innymi następujące zadanie /.../ *Prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem przez Ministra Finansów obowiązków i uprawnień ministra właściwego dla fundacji. /.../.* (Akta kontroli str. 309-316).

Zakres obowiązków i odpowiedzialności z dnia 30 lipca 2003 r. Jacka Szustka, Naczelnika Wydziału Spraw Majątkowych Departamentu BR (akta kontroli str. 303-306) zawierał:

I. Powierzam Panu następujące obowiązki:

1. *Kierowanie i koordynowanie pracy Wydziału Spraw Majątkowych (BR 5), którego zakres działania został określony § 7 Regulaminu Organizacyjnego Departamentu Budżetu Resortu i Spraw Majątkowych wprowadzonego zarządzeniem Dyrektora Departamentu Budżetu Resortu i Spraw Majątkowych nr 1/BR/03 z dnia 13 marca 2003 r.*
2. *Występowanie w charakterze pełnomocnika Ministra Finansów przed sądami powszechnymi oraz przed Komisją Majątkową działającą przy MSWiA.*
3. *Przygotowywanie projektów aktów prawnych i koordynację prac legislacyjnych w zakresie właściwości Wydziału.*

4. *Na zlecenie przełożonych opiniowanie pod względem prawnym spraw z zakresu właściwości innych Wydziałów Departamentu BR.*

II. *Odpowiada Pan za prawidłowe stosowanie przepisów prawa oraz terminowe i rzetelne załatwianie spraw należących do zakresu obowiązków Wydziału Spraw Majątkowych oraz zadań zleczanych doraźnie, a także za prawidłową organizację pracy.*

III. *Za naruszenie obowiązków pracowniczych, w tym za niedbałe lub nieterminowe załatwianie spraw może Pan być pociągnięty do odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej.*

Pod treścią zakresów obowiązków: Jacka Szustka i Magdaleny Soszyńskiej z dnia 30 lipca 2003 r. oraz Rafała Bystrzyckiego zakres obowiązków z dnia 30 lipca 2003 r. i z dnia 23 lutego 2005 r. znajdowały się pieczętki imienne wraz z parafami: Grzegorza Borowca, p.o. Dyrektora Departamentu BR i Mariusza Kuźmy, p. o. Zastępcy Dyrektora Departamentu BR oraz czytelny podpis pracownika. Dyrektorzy nie odnotowali daty zatwierdzenia a pracownik daty otrzymania przedmiotowego dokumentu. Zakresy obowiązków Jacka Szustka i Magdaleny Soszyńskiej zostały zmienione 7 czerwca 2005 r. a ich otrzymanie potwierdzili pracownicy czytelnym podpisem wraz z datą jednak nie uwzględniono wydziału, w którym są zatrudnieni. (Akta kontroli str. 303-316).

1.3. Zakresy zadań i obowiązków osób z Departamentu Polityki Zagranicznej zajmującymi się działalnością fundacji

W załączniku do Zarządzenia Nr 2 Dyrektora Departamentu Polityki Zagranicznej z dnia 3 listopada 2004 r. w sprawie wprowadzenia wewnętrznego regulaminu organizacyjnego Departamentu Polityki Zagranicznej w § 4 ust. 2 pkt 11) wskazano, iż *naczelnicy są odpowiedzialni, w odniesieniu do nadzorowanych pracowników za określenie zakresu obowiązków każdego pracownika.* (Akta kontroli str. 263-276).

W zakresie obowiązków Katarzyny Makowskiej, specjalisty w Departamencie PZ wskazano między innymi, iż do działań należy *Prowadzenie spraw związanych z udziałem Polski w Kanadyjsko-Polskiej Fundacji Przedsiębiorczości.* Dokument ten został podpisany bez dat przez: Jacka Tomorowicza, Dyrektora Departamentu PZ, Janusza Wesołowskiego, Zastępcę Dyrektora Departamentu PZ oraz Katarzynę Makowską. (Akta kontroli str. 277-302).

2. W zakresie liczby fundacji, dla których w 2003 r. Minister Finansów był właściwym ministrem oraz prowadzonej ewidencji fundacji przez Departament BR

W 2003 r. było 30 fundacji i wszystkie uzyskały wpis do Krajowego Rejestru Sądowego, który wskazał Ministra Finansów sprawującego nad nimi nadzór. Spośród nich 3 fundacje rozpoczęły swoją działalność w 2003 r. i były to:

- Fundacja Rozwoju Sekurytyzacji, Warszawa, ul. Bagatela 14 lok. IV P,
- „Biznes Inkubator” Fundacja Przedsiębiorczości i Etyki Biznesu, Warszawa, ul. Marszałkowska 83 lok. 6,
- Fundacja Centrum Dokumentacji i Studiów Podatkowych, Łódź, ul. Uniwersytecka 3.

Wykaz fundacji wg stanu na dzień 6 i 14 czerwca 2005 r. stanowią akta kontroli str. 491-498; 445-448.

Mariusz Kuźma, p.o. Zastępcy Dyrektora Departamentu BR pismem z dnia 9 czerwca 2005 r. znak BR5-0802/MD/05/1898 (akta kontroli str. 457-460) poinformował, iż */.../ Departament prowadzi ewidencję fundacji, objętych obowiązkiem składania sprawozdań ze swojej działalności Ministrowi Finansów. Wykaz przedmiotowych fundacji na dzień dzisiejszy obejmuje 32 pozycje i został zapisany w komputerze. Jednakże, ze względu na fakt, że liczba nadzorowanych fundacji nie jest zbyt duża i od kilku lat utrzymuje się na stałym poziomie, wykaz ten – poza adresami – nie obejmuje szczegółowych danych związanych przykładowo z treścią sprawozdań z działalności fundacji. Znajduje to uzasadnienie w tym, że wszelkie szczegółowe dane są dostępne w prowadzonych (osobno dla każdej jednostki) i pieczołowicie przechowywanych aktach. Na marginesie pragnę zauważyć, iż nie są nam znane przepisy obligujące do prowadzenia tego typu ewidencji w określonej formie, np. bazy komputerowej. /.../.*

Z 27 fundacji, które zobowiązane były przesłać sprawozdania ze swojej działalności do 31 grudnia 2004 r., sprawozdania złożyły 23 fundacje.

Sprawozdań nie złożyły 2 fundacje, które rozpoczęły działalność w 2003 r. tj.: Fundacja Rozwoju Sekurytyzacji oraz „Biznes Inkubator” Fundacja Przedsiębiorczości i Etyki Biznesu natomiast 1 fundacja tj. Fundacja na rzecz Ochrony Ubezpieczeniowej i Stabilizacji Finansowej Społeczeństwa „DOTARE”, Warszawa, ul. Okopowa 29 A - zaniechała prowadzenia działalności (szczegółowo opisano poniżej patrz pkt 3 niniejszego protokołu). (Akta kontroli str. 11-260; 487-490).

3. W zakresie działań Ministra Finansów podejmowanych w przypadku niewywiązywania się przez fundacje z obowiązku składania sprawozdań, wynikającego z przepisu art. 12 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach, zwanej dalej ustawą o fundacjach oraz skuteczność podjętych działań

Zgodnie z § 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 maja 2002 r. (Dz. U. Nr 50, poz. 529) w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji – *sprawozdanie obejmuje okres roku kalendarzowego. Składa się je każdego roku z działalności za ubiegły rok.*

Mariusz Kuźma, p.o. Zastępcy Dyrektora Departamentu BR pismem z dnia 9 czerwca 2005 r. znak BR5-0802/MD/05/1898 (akta kontroli str. 457-482) poinformował, iż *mając na uwadze brak określenia terminu składania sprawozdań, zaszła potrzeba ustalenia daty wymagalności sprawozdania z działalności fundacji za pierwszy rok działalności. Jeżeli fundacja powstała w trakcie roku kalendarzowego, zastosowano per analogiam przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 listopada 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek niebędących spółkami handlowymi, nieprowadzących działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 137, poz. 1539) oraz art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694). Na tej podstawie przyjęto, że sprawozdanie za część roku, w którym fundacja rozpoczęła działalność będzie egzekwowane łącznie ze sprawozdaniem za kolejny pełny rok kalendarzowy.*

Grzegorz Borowiec, p. o. Dyrektora BR skierował do 31 fundacji pisma z dnia 15 marca 2005 r., /.../ w sprawie *określenia terminu składania przez fundację sprawozdań ze swojej działalności właściwemu ministrowi, pragnę uprzejmie poinformować, iż sprawozdanie z działalności fundacji za dany rok powinno zostać sporządzone i przedstawione w terminie do dnia 31 marca następnego roku.*

Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. 1991 r. Nr 46, poz. 203 ze zm.) fundacja składa corocznie właściwemu ministrowi sprawozdanie ze swojej działalności. Ponadto ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 ze zm.) nałożyła na organizację pożytku publicznego obowiązek sporządzania i przekazywania ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego sprawozdania merytorycznego z działalności (art. 23 ustawy). Do sprawozdań tych stosuje się rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 maja 2001 r. w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji (Dz. U. Nr 50, poz. 529). Na

podstawie przepisów wskazanych wyżej aktów prawnych nie można wprost określić terminu złożenia sprawozdania.

W tym stanie prawnym należy posilkować się ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 15 listopada 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek niebędących spółkami handlowymi, nieprowadzących działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 137, poz. 1539), które regulują zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych, sporządzania sprawozdań finansowych oraz tryb badania tych sprawozdań przez biegłych rewidentów. Zgodnie z zapisami wzmiankowanej ustawy jednostki zobowiązane do sporządzenia sprawozdania z działalności (są to: spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, spółdzielnie, przedsiębiorstwa państwowe) sporządzają je nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego. W sytuacji kiedy rokiem obrotowym jest rok kalendarzowy dzień bilansowy przypada na 31 grudnia danego roku.

Biorąc pod uwagę postanowienia art. 45 ust. 4 oraz art. 52 ust. 1 ustawy o rachunkowości sprawozdanie z działalności fundacji winno być przedłożone w terminie wymienionym na wstępie.

Przykładowe pismo skierowane do Fundacji oraz wykaz fundacji, które otrzymały i które nie potwierdziły odbioru wyżej cytowanego pisma stanowią akta kontroli str. 491-534 483-486.

Spośród 30 fundacji 5 jednostek nie potwierdziło odbioru ww. pisma natomiast do 1 fundacji nie wysłano przedmiotowego pisma.:

- Fundacja Rozwoju Sekurytyzacji - działalność rozpoczęła w 2003 r.,
- Fundacja na rzecz Ochrony Ubezpieczeniowej i Stabilizacji Finansowej Społeczeństwa „DOTARE” - fundacja poinformowała Ministerstwo Finansów pismem z dnia 5 stycznia 2004 r. (akta kontroli str.) iż /.../ nie rozpoczęła działalności w 2002 roku. Zaniechanie w tym okresie prowadzenia działalności było spowodowane m.in. bardzo długim okresem rejestracji w KRS, co doprowadziło do wycofania się osób, które wcześniej deklarowały objęcie patronatem tej działalności oraz podjęcie społecznej pracy na rzecz Fundacji,
- „Biznes Inkubator” Fundacja Rozwoju Przedsiębiorstw i Przedsiębiorczości - działalność rozpoczęła w 2003 r.,
- Fundacja Rozwoju Standardów Rynku Kapitałowego, (Warszawa, ul. Górnośląska 5) - przekazała sprawozdanie z działalności za 2003 r., które wpłynęło do Departamentu BR dnia 9 kwietnia 2004 r.,

- Fundacja Rozwoju Ubezpieczeń Społecznych, (Warszawa, u. Marszałkowska 7/3) - przekazała sprawozdanie z działalności za 2003 r., które wpłynęło do Departamentu BR dnia 14 października 2004 r.
- Fundacja Centrum Dokumentacji i Studiów Podatkowych - do której nie wysłano pisma o składaniu sprawozdań z działalności *w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego*. Fundacja przesłała swoje sprawozdanie, które wpłynęło do Departamentu BR dnia 14 czerwca 2005 r.

Działania podjęte przez Departament BR w stosunku do poszczególnych fundacji, w celu wyegzekwowania od nich sprawozdań z działalności za 2003 r. dotyczyły:

- Fundacji „Mali Szczęśliwi” im. Janusza Korczaka w Lublinie przy ul. Bursztynowej 15 lok. A - pismem z dnia 21 kwietnia 2004 r. znak BR5-032/MD/04/1141 Grzegorz Borowiec, p. o. Dyrektora Departamentu BR, skierowanym do Zarządu Fundacji (akta kontroli str. 473) poinformował o obowiązku złożenia sprawozdania z działalności fundacji za rok 2003 r. Natomiast w dniu 3 czerwca 2005 r. telefonicznie skontaktowano się z fundacją *w sprawie przedłożenia sprawozdań za 2003 i 2004 r.* Z przeprowadzonej rozmowy sporządzono notatkę służbową (akta kontroli str. 467). Sprawozdanie z działalności fundacji za 2003 r. wpłynęło do Departamentu BR dnia 13 czerwca 2005 r., w którym zawarto informację, iż */.../ Fundacja „Mali Szczęśliwi” imienia Janusza Korczaka w 2003 roku nie prowadziła działalności gospodarczej i nie prowadziła działalności statutowej. /.../*. (Akta kontroli str. 487-490).
- Fundacja Skarbowości im. Jana Pawła II w Bydgoszczy, przy ul. Wojska Polskiego 20B – w dniu 6 czerwca 2005 r. skontaktowano się telefonicznie z fundacją i sporządzono notatkę służbową w dniu 7 czerwca 2005 r. */.../ w sprawie nadesłania sprawozdania z działalności Fundacji*. (Akta kontroli str. 535-536).
- Fundacja Centrum Dokumentacji i Studiów Podatkowych – sporządzono notatkę służbową z dnia 10 czerwca 2005 r. z rozmowy telefonicznej przeprowadzonej w tym dniu z przedstawicielem fundacji, *w sprawie uzupełnienia przesłanego sprawozdania z działalności Fundacji za r. 2004 o część obejmującą okres od września do grudnia r. 2003*. Sprawozdanie z działalności za 2003 r. wpłynęło do Departamentu BR 14 czerwca 2005 r. (Akta kontroli str. 199-202; 557-568).

4. Analiza sprawozdań przekazywanych przez fundacje

Mariusz Kuźma, p.o. Zastępcy Dyrektora Departamentu BR, pismem z dnia 9 czerwca 2005 r. znak BR5-0802/MD/05/1898 poinformował (akta kontroli str. 457-482), iż w Departamencie dokonywano analizy sprawozdań pod względem „zawartości elementów przewidzianych w § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 maja 2001 r.” [w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji, Dz. U. Nr 50, poz. 529]”, co znajdowało wyraz w sporządzanych adnotacjach opatrzonych datą /.../. Należy tu zaznaczyć, że adnotacji nie sporządzano w sytuacji stwierdzenia, że w sprawozdaniu brak jakiegokolwiek elementu wymienionego w przepisach rozporządzenia mających charakter *ius cogens*. W takich sytuacjach występowano bowiem do fundacji z wnioskiem o uzupełnienie sprawozdania, jego skorygowanie bądź też wyjaśnienie kwestii wątpliwych tudzież niezrozumiałych pod rygorem podjęcia czynności przewidzianych w art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach /.../.

Mariusz Kuźma, p.o. Zastępcy Dyrektora Departamentu BR poinformował, iż Departament Budżetu Resortu zgodnie z nałożonym przez ustawę z dnia 6 kwietnia 1984 r. (Dz. U. Nr 46, poz. 203 ze zm.) obowiązkiem na wstępie sprawdza, czy nadesłany wraz z zawiadomieniem o wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego statut poprawnie wskazał Ministra Finansów jako właściwego ze względu na zakres Jego działania wynikający z ustawy o działach administracji rządowej z dnia 4 września 1997 r. (Dz. U. Nr 159, poz. 1548 ze zm.) oraz cele fundacji. W przypadku stwierdzenia błędnego oznaczenia organu właściwego do sprawowania nadzoru, Departament składa skargi od postanowienia o wpisie do KRS przedmiotowej fundacji, co miało miejsce w przypadku postanowienia Sądu Rejonowego w Zielonej Górze /.../. W postanowieniu z dnia 11 lutego 2004 r. Sąd uchylił w części zaskarżone postanowienie i jako organ właściwy do sprawowania nadzoru nad Fundacją „Polska Misja Dobrej Woli Na Rzecz Likwidacji Bezrobocia, Biedy, Chorób i Samotności” wskazał Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej. Także w roku 2005 Minister Finansów zaskarżył postanowienie referendarza sądowego z dnia 7 kwietnia 2005 r. /.../ w części dotyczącej wyznaczenia Ministra Finansów i Przedsiębiorczości „Biznes Inkubator”. Sprawa nie została jeszcze zakończona prawomocnym orzeczeniem Sądu. (Akta kontroli str. 491-534).

4.1. W zakresie zgodności sprawozdań z wymogami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 maja 2001 r. w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji (Dz. U. Nr 50, poz. 529) zwanego dalej „rozporządzeniem”

Zgodnie z § 1 rozporządzenia sprawozdanie z działalności fundacji, sporządza się w formie pisemnej w układzie określonym w § 2 *sprawozdanie powinno zawierać*:

W wyniku poddanych weryfikacji przez kontrolującą sprawozdań z działalności fundacji za 2003 r., stwierdzono, że:

- z 24 sprawozdań (88,89%) w 4 sprawozdaniach (16,67%) z działalności fundacji nie wymieniono danych zgodnie z § 2 pkt 8 o działalności zleconej przez podmioty państwowe i samorządowe (usługi, państwowe zadania zlecone i zamówienia publiczne). Fakt ten dotyczył sprawozdań następujących fundacji: Fundacja na rzecz Kredytu Hipotecznego z siedzibą w Warszawie przy Al. Stanów Zjednoczonych 68; Fundacja „Blżej Europy” z siedzibą w Warszawie przy ul. Śniadeckich 10; Fundacja „VIA” z siedzibą w Warszawie przy ul. Chocimskiej 14/314; Fundacja Morska „Hetman” z siedzibą w Gdyni przy ul. Lidzkiej 13;
- z 12 sprawozdań w 1 przypadku - sprawozdanie złożone przez Fundację „VIA” z siedzibą w Warszawie przy ul. Chocimskiej 14/314 nie podano adresów zamieszkania członków zarządu fundacji o czym mowa w § 2 pkt 1 rozporządzenia.

Ponadto z 23 sprawozdań poddanych weryfikacji (85%) przez kontrolującą stwierdzono, że w 7 sprawozdaniach co stanowiło 30,43% nie zamieszczono informacji przewidzianej w § 3 rozporządzenia, a mianowicie *czy w okresie sprawozdawczym była przeprowadzona w fundacji kontrola, a jeśli była – to jej wyniki*. Fundacje, które nie uwzględniły tego zapisu w swoich sprawozdaniach to:

1. Fundacja „Mali Szcześliwi” im. Janusza Korczaka z siedzibą w Lublinie przy ul. Bursztynowej 15 lok. A,
2. Fundacja Bankowa im. Leopolda Kronenberga z siedzibą w Warszawie przy ul. Traugutta 7/9,
3. Fundacja Własności Prywatnej „Sami Sobie” z siedzibą w Poznaniu przy ul. Stary Rynek 85,
4. Fundacja „Blżej Europy” z siedzibą w Warszawie przy ul. Śniadeckich 10,
5. Fundacja „VIA” z siedzibą w Warszawie przy ul. Chocimskiej 14/314,
6. Fundacja Morska „Hetman” z siedzibą w Gdyni przy ul. Lidzkiej 13,
7. Fundacja Centrum Dokumentacji i Studiów podatkowych z siedzibą w Łodzi przy ul. Uniwersyteckiej 3

Wyciągi sprawozdań z działalności fundacji za 2003 r. stanowią akta kontroli str. 11-202; 535-568.

Mariusz Kuźma, p. o. Zastępcy Dyrektora Departamentu BR pismem z dnia 14 czerwca 2005 r. znak BRS5-0802/RB/05/1991 (akta kontroli str. 451-452) poinformował, że */.../ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 maja 2001 r. w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji (Dz. U. Nr 50, poz. 529) w §§ 2 i 3 wylicza elementy sprawozdania. W przypadku nie ujęcia w sprawozdaniach informacji dotyczących np. numeru pod jakim fundacja została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym, adresów członków zarządu, stanu zatrudnienia, przeprowadzonych kontrolach Departament nie występuje o uzupełnienie sprawozdania. W pierwszym przypadku wynika to z faktu dysponowania dokumentem wyższej rangi jakim jest wypis z Krajowego Rejestru Sądowego. Odnosnie adresów członków zarządu należy wyjaśnić, iż korespondencja wysyłana jest wyłącznie na adres siedziby fundacji, a nie na prywatne adresy osób będących członkami zarządu. W dotychczasowej praktyce nie zaistniała potrzeba zwracania się bezpośrednio do tych osób. Jeśli chodzi o dane dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń to należy stwierdzić, iż pomimo ich braku w treści samego sprawozdania można je wyczytać z załączonych bilansów, rachunku zysków i strat. To samo dotyczy danych o działalności zleconej fundacji przez podmioty państwowe i samorządowe (usługi, państwowe zadania zlecone i zamówienia publiczne). Jeżeli brak jest wzmianki o kontroli przyjmuje się, iż nie miała ona miejsca w okresie sprawozdawczym.*

Dodać należy, iż sprawozdania, które nie zostały sporządzone w układzie określonym w § 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 maja 2001 r. traktuje się jako zupełne.

5. Działania następcze podjęte przez Departament BR w wyniku analizy sprawozdań

W celu uzupełnienia sprawozdań z działalności fundacji za 2003 r. Departament BR wystosował do fundacji 2 pisma i przeprowadził 2 rozmowy telefoniczne, z których sporządzono notatki służbowe. W stosunku do poniżej wymienionych fundacji podjęto następujące działania:

- Fundacja Skarbowości im. Jana Pawła II w Bydgoszczy, przy ul. Wojska Polskiego 20 B – w dniu 9 czerwca 2005 r. skontaktowano się telefonicznie z fundacją */.../ celem wezwania do uzupełnienia sprawozdań za lata 2003 i 2004.* Poinformowano rozmówcę,

iz Minister Finansów dysponuje mianowicie tylko tą częścią sprawozdania, która odnosi się do finansów. Z przeprowadzonej rozmowy sporządzono notatkę służbową. Uzupełnione sprawozdanie za 2003 r. przekazane przez Fundację Skarbowości im. Jana Pawła II wpłynęło do Departamentu BR dnia 14 czerwca 2005 r. (Akta kontroli str. 165-166; 537-556).

- Fundacja „Blżej Europy” – pismem z dnia 1 kwietnia 2004 r. znak BR5/RB/957/04 Grzegorz Borowiec, z upoważnienia Ministra Finansów p. o. Dyrektora Departamentu BR poinformował Zarząd Fundacji, /.../ iż *sprawozdanie nie zawiera wszystkich informacji /.../ iż na podstawie § 2 pkt 4 do sprawozdania trzeba załączyć odpisy uchwał zarządu fundacji*. Uchwały podjęte na posiedzeniach Zarządu Fundacji w 2003 r. wpłynęły do Departamentu BR 21 kwietnia 2004 r.
- Fundacja Zdrowie i Kultura w Polsce ARAK – pismem z dnia 28 stycznia 2005 r. znak BR5//RB/05/418 Grzegorz Borowiec, z upoważnienia Ministra Finansów p. o. Dyrektora Departamentu BR, zwrócił się z prośbą do Zarządu Fundacji o uzupełnienie sprawozdania m.in. o takie zagadnienia jak: określenie formy prawnej środków przekazanych przez Fundatora; załączenie odpisów uchwał Zarządu Fundacji; szczegółowe koszty poniesione na administrację; interpretację zapisów dotyczących osoby podpisującej sprawozdanie oraz dołączenie bilansów za lata 2003-2004. Ponadto w notatce służbowej z dnia 10 lutego 2004 r. odnotowano, iż *W dniu dzisiejszym skierowano do Fundacji „ARAK” ponowną prośbę o przedstawienie wyjaśnień w stosunku do przedłożonego Sprawozdania. Dotychczas nie otrzymano bowiem urzędowego potwierdzenia odebrania przez adresata przedmiotowego pisma*. Uzupełnione sprawozdanie wpłynęło do Departamentu BR w dniu 3 marca 2005 r. (Akta kontroli str. 461-465; 63-68).

6. W zakresie dofinansowywania fundacji na realizację zadań zleconych

Mariusz Kuźma, p. o. Zastępcy Dyrektora Departamentu BR, pismem z dnia 9 czerwca 2005 r. znak BR5-0802/MD/05/1889 poinformował, że *z informacji przekazanych przez departamenty właściwe merytorycznie wynika, /.../ iż w r. 2003 fundacje nie były finansowane w ramach części 19 budżetu państwa. W ramach części 19 nie przekazano również dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych fundacjom*. (Akta kontroli str. 453-456).

Jedna fundacja tj. Polska Fundacja Przedsiębiorczości otrzymała w 2003 r. dotację. Fakt ten został odnotowany w sprawozdaniu z działalności fundacji następująco: *Zarząd Fundacji wystąpił do samorządu regionalnego (Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego) z inicjatywą utworzenia Programu Regionalnego Funduszu Pożyczkowego „Pomeranus” (RFP Pomeranus). /.../ Umowa została zawarta w dniu 28 maja 2004 r. i uwzględniała kwotę dotacji 500 tys. zł, a następnie w dniu 28 października 2004 r. umowę aneksowano /.../ kwota dotacji została zwiększona o dalsze 1,5 mln zł. Cała kwota dotacji (2 mln zł) wynikająca z Kontraktu Wojewódzkiego została przekazana Fundacji w dwóch transzach w dniach 17 i 23 listopada 2004 r. Operacyjnie RFP „Pomeranus” rozpoczął działalność 1 lipca 2004 r. W opisywanym okresie Fundacja opracowała zasady tworzenia i akredytacji Punktów Obsługi Funduszu (POF), procedurę postępowania przy udzielaniu i prowadzeniu pożyczek, przeprowadziła w ramach dwóch konkursów proces akredytacji 14 POF oraz na bieżąco prowadziła szkolenia dla specjalistów pożyczkowych POF i członków lokalnych Komisji Pożyczkowych POF. (Akta kontroli str. 19-44).*

6.1. Informacje dotyczące działań Departamentu PZ wynikające z nadzoru w zakresie właściwym dla Ministra Finansów, spraw Kanadyjsko-Polskiej Fundacji

Departamentu PZ nadzorował działania przedmiotowej fundacji m.in. w zakresie:

- zmiany statutu fundacji (korespondencja w tej sprawie kierowana przez Janusza Wesołowskiego Zastępcę Dyrektora Departamentu PZ do Podsekretarza Stanu Ministerstwa Finansów stanowi akta kontroli str. 397-402; 407-410; 415-420);
- wyboru członków Rady Nadzorczej Polskiej Fundacji Przedsiębiorczości (akta kontroli str. 403-406);
- problemów podatkowych fundacji – kwestii zwolnienia od podatku dochodowego od osób prawnych dochodów uzyskiwanych przez fundację jak również możliwości skorzystania ze zwolnienia z podatku dochodowego od osób fizycznych przez pracowników zatrudnionych przez fundację (akta kontroli str. 411-414)

Statut Fundacji stanowią akta kontroli str. 421-438.

7. W zakresie sprawowania nadzoru nad fundacjami czy:

- składano do sądu wnioski o orzeczenie zgodności działania fundacji z przepisami prawa i statutem oraz celem w jakim fundacja została ustanowiona,
- występowano do sądu o uchylenie uchwały zarządu fundacji pozostającej w rażącej sprzeczności z jej celami albo z postanowieniami statutu fundacji lub z przepisami prawa,

- wyznaczano termin do usunięcia uchybień w działalności zarządu w przypadku działań zarządu, które w istotny sposób naruszały przepisy prawa, postanowienia statutu lub które były niezgodne z jej celami,
- występowano do sądu o zawieszenie zarządu fundacji i wyznaczenie zarządcy przymusowego,
- w przypadku zaistnienia sytuacji, przewidzianej w art. 19 ust. 2, 5, 6 ustawy o fundacjach, Minister Finansów wydawał, cofał lub zawieszał zezwolenie dla fundacji zagranicznej na utworzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedstawicielstwa.

Mariusz Kuźma, p. o. Zastępcy Dyrektora Departamentu BR, pismem z dnia 9 czerwca 2005 r. znak BR5-0802/MD/05/1898 (akta kontroli str. 457-460) poinformował, że *dotychczas nie składano do sądu wniosku „o orzeczenie zgodności działania fundacji z przepisami prawa i statutem oraz celem, w jakim fundacja została ustanowiona” ani też nie występowano do sądu o uchylenie uchwały zarządu fundacji.*

/.../ W zakresie swojej właściwości Departament zasadniczo nie spotkał się z działaniami zarządu fundacji, które „ w istotny sposób naruszałaby przepisy prawa, postanowienia statutu lub byłyby niezgodne z jej celem”. Wykryte uchybienia, przykładowo w postaci braków formalnych w odniesieniu do sprawozdań, bądź nie miały charakteru istotnego, bądź też polegały na zaniechaniu w postaci niezłożenia sprawozdania z działalności fundacji w upływającym roku kalendarzowym. W tej ostatniej sytuacji podejmowano działania opisane powyżej w odpowiedzi na pytanie nr 3. Wyjaśnienia zacytowano w pkt 3 i 5 niniejszego protokołu. W związku z powyższym, nie występowano do sądu o zawieszenie zarządu fundacji oraz ustanowienie zarządcy tymczasowego.

Ponadto wyjaśniono, iż Minister Finansów */.../ jako minister właściwy nie nadzoruje żadnej fundacji zagranicznej, dlatego też nie wydawał ani też nie cofał zezwoleń, o których mowa w art. 19 ust. 2, 5, 6 ustawy o fundacjach.*

III. INFORMACJE KOŃCOWE

Ministrem Finansów Mirosław Gronicki został poinformowany o przysługujących:

- na mocy przepisu § 20 ust. 2 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów (Dz. U. Nr 146, poz. 1414) – prawie do zgłoszenia, przed podpisaniem

protokołu kontroli, do dyrektora komórki do spraw kontroli KPRM, w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole,

- na mocy przepisu § 22 ust. 1 powyższego rozporządzenia – prawie odmowy podpisania protokołu, wraz ze złożeniem w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania wyjaśnienia przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

Jeden egzemplarz protokołu, stron 16, paraflowany i podpisany przez kontrolującą doręczono Ministrowi Finansów Mirosławowi Gronickiemu, w dniu 24 czerwca 2005 r., za poświadczeniem odbioru – akta kontroli str. 569-470.

Drugi egzemplarz protokołu włączono do akt kontroli str. 571-600.

Minister Finansów

Z upoważnienia MINISTRA FINANSÓW

Sławomir Żatobka
Mirosław Gronicki
Generalny

Kontrolująca:

Regina M. Sokołowska
główny specjalista
w Departamencie Kontroli, Skarg i Wniosków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

Regina M. Sokołowska

Warszawa, dnia 11. 07. 2005 r.